

POEZIE CIPRIOTĂ CONTEMPORANĂ

Pitsa Galazi

Ție

Tu măsoară copacii,
Eu măsoară marea,
Tu visezi copacii,
Eu visez marea
Amindoi visăm
copaci și mare.

Cuvintele tale miroasă a mare
cearceafurile sint pline
de semne ale rătăcirii
mult nisip,
și pași pierduți în lume
un pas în pădure,
incă un pas
așa te-am așteptat
numărind trunchiuri
cu degetele

Miinile mele
sint doar două crengi
din copacul ce-l visai.
Ochii tăi doar două ferestre
la marea pe care o visai
Iar camera în tăcere
se umple de copaci și mare

Ochii mei
au rămas să privească într-ai tăi
anii pe care nu i-am irosit
— potop de luminări
și lumini și elanuri —
Atâtea veri amare
cum ai putut descrie
cu palma ta intoarsă
ca la ștersul geamului ?

Sapte cutite
prietenii care au plecat
tu care vii noaptea
pășind fără zgomot pe degetele
picioarelor
să binecuvintezi somnul nostru,
tu care pleci zilnic
lăsând în urma ta un praful de aur
In zilele când pe drumuri
se ascute cutite
deoarece piinea se împuținează,
visul a fost părăsit
și s-au umplut
tăblițele cu numere

Vocea îndepărtată tace
muzica însoțește pașii noștri
cu urmele lor
Tăcerea te adoarme
cu foșnet de leagăn
singurul răspuns
la întrebările noastre fără de sfârșit

Tăcerile pământului
seamănă cu ale mele
Semintele ce-ncolțesc
pământul ce se desface
Miinile tatălui
în trandafiri

și pe părul meu
Aceste miini
care mi-au dat ochi puternici
ascund fața ta

Prea invizibil
te speli de toate schimbătoarele

Lumea homerică a Ciprului, acea lume mirifică este plină, de puritate, cinstă, simplitate, neprihănire. Este lumea luptei permanente pentru un mărț ideal, pentru demnitate și adevăr. Iar măreția ei constă în acea frumusețe incantătoare și sublimă.

Așa ne apare această lume și-n poezia contemporană cipriotă, semnată de Glaukos Alithersis, Th. Pieridis, Kostas Mondis, Kypros Chrysanthis, Mihalis Pasiardis, Ahileas Pylotis, Elly Peonidou, Pitsa Galazi, ca să ne referim doar la cifi-va dintre cei mai reprezentativi. Poezia microscopul unei sensibilități alarmante lor constituie o proiecție amplificată de-a unor maladii ce preocupă intens spiritele umaniste de pretutindeni: absența solidarității umane, însingurarea ființei, dezrădăcinarea din humusul propriei deveniri istorice, anonimizarea individului, proliferarea indifferenței, atrofierea simțului moral, etc. În poezia cipriotă contemporană s-a conturat profund un mesaj cetățenesc, generos, deschis spre evenimentele tragice ale cetății ultimelor decenii. Poezia lor civică exprimă un mesaj care sintetizează aspirațiile majore ale națiunii, identificându-se cu durerile și speranțele poporului. E totodată o poezie a frumuseții și iubirii. Dar, oare, Afrodita, zeita frumuseții, cea ieșită din spuma mării (fermecătoarea legendă o trimite în Marea Ciprului...), nu este oare și prima zeiță a iubirii?...

Dar, să lăsăm, mai bine, să vorbească poezia lor, căci „numai poezia ne mai poate mintui, mai poate schimba omul...!” — cum nota cândva autorul nuvelei „In curte la Dionis”, Mircea Eliade.

Iași, 6 nov. 1991

Andreas Rados

atingeri ale zilei
Atunci pielea ta
devine ca a unui mic copil
ale cărui miini rozii
sint pline de cuvinte
și mișcările lui cuvintări
și tăcere fleacă.

Pentru cei pe care i-am iubit
am fost un pretext
și ne-am desprins
devenind păsări din copaci
și ieșind din plasa pădurii
am cîntat intristat pe deal

Miinile tale
ascundeau atîtea senzații
aldoma unei cărți deschise
In timp
ce mîngîiam părul
făceam cunoștință cu micul semn al
amărăciunii
care anchilloză
și mereu doream să-nfrumusețez
lumea pentru tine.

(Din vol. Copaci și Mare).

Pitsa Stylianou

Soare al meu

Soare al meu, tu paznic al minții și al
inimii mele
scut de aur, mîngîierea mea de aur
aprinde gînduri și inimi scrutînd
libertatea
ca s-o instaureze pe tronul ei vechi de
aur
să lege în nod inimile, să lege în nod
gîndurile
și să bată cu pumnul în fața violenței.

Soare al meu, spic roșu de aur al inimii
mele
aurește mereu visul robului ce așteaptă
să vadă o zi liberă, mîndră pe pămînt.
Ocroitor de netemut al soartei sale
să se bucure a libertății briză.

Soare al meu, tu vis de aur în noaptea
albastră
prinț cu părul ondulat, călăreț blond al
meu

innoadă inimi, innoadă suflete să
reziste-n luptă
pentru libertate, pentru prosperitate,
dreptate și-adevăr.

Mihalis Pasiardis

Inscripție pe vînt

Îți voi vorbi, trecătorule vînt, despre o
fîntină
despre o fîntină răcoritoare invidiată
de riu
care-și trimite oleandrii pe rînd
s-o certe. Îți voi vorbi, vîntule trecător,
despre fîntina care și-a făcut surorii
pe toți oleandrii. Îți voi vorbi, vîntule,
despre Lupta -noaptea cînd spînzurau
trei copii deodată, iar stelele coborau
să ia aghiazmă de pe adîncii lor ochi.
Îți voi vorbi, vîntule, despre păsări,
care cîntă
noaptea cu luna în patria mea
noaptea tainice și lungi, care deschid
drumul fără de sfîrșit al basmelor. Îți
voi vorbi,
trecătorule vînt, ia și-aruncă dincolo
aruncă dincolo, departe, cuvintele mele
indurerate, în grădină
să-nflorească portocalii, ochii să
lăcrimeze
și pămîntul rece, încălzind subțiorile
să simtă plantatorul să spună un cîntec
amar.
Și precum se sfarmă migdalul în mină,
așa să răsră geamătul, iar amarul să
dispară.

Elly Peonidou

Lui Theseu

Stîngindu-se încet flacăra s-a frînt în
două
și sârmanul Egeu vede peste tot
pinze albe și flamuri albe.
Creon și-a jucat partida corect.
Acum Atena îl cunună
cu ramuri de măslin după obicei.
Ceva mai încolo Prometeu este
preocupat
de ficatul său rănit.
Nu șovăi, deci!
Pune mina pe torța neprihănitelor fete
în alb

și dă foc templului Pithiei
care se-mbată ca o dez-mățată modernă.
Așa vei justifica cel puțin mitul
Minotaurului, care atît de mult ne
urmărește.

Lefkios Zafirou

Amintire

„Mamă“ ! am strigat
și deodată s-a auzit înăuntru-mi surd
acel ecou din fitilul lămpii
deasupra noptierei ;
și fața ei (dintr-o parte
luminată) scotea în relief
uraganele care au zdrobit-o.

Luna cipriotă

Lui Lefteris Poullos

Lună care plutești în albastru
lună curioasă și strălucitoare
generator ceresc de lumină electrică
la mijlocul după-amiezii
cu tine călătorec
visuri bastarde
și gînduri cu toiege.
Lună care ai văzut măcelul
și te-ai ascuns în spatele norului
lună cipriotă
insingerată și stranie
a memoriei și a miniei
lună ascunsă
oprită-n miezul nopții
incendiată îndepărtată
ca o nălucă și nor.

Doros Loizou

(Fără titlu)

1. Pe
omul
pe omul
cine-l va descoperi.
2. Am împărțit
ca piinea
inima mea
și nu mi-a rămas
nici o fărîmătură.
3. Cerul, cerul
cum
să-l copii ?
Nu
se emoționează ușor.
7. Un poet e printre noi.
Atenție !
Oriunde-l veți întîlni
trageți în el
fără avertizare.
Este periculos !
8. De ce scriu ?
Pentru a-mi apăra
singele meu nevinovat.
9. Înăuntru-mi
o lacrimă invizibilă,
o burniță continuă.
Și această lacrimă
nu-i numai a mea.
12. Istorie : Primul lucru
pe care omul l-a învățat
a fost
respectul față de moarte.

În românește de
Andreas Rados

moda, altfel

Moda călătoriilor (I)

Cine oare n-a călătorit măcar o dată în viața lui, măcar în gînd, visînd, măcar cu torța, cu amenințarea, măcar cu colectivul de serviciu, măcar în delegație, măcar cu anotimpurile, măcar cu propria viață în ceea ce se numește viață — în general... măcar cu o scri-

soare sau o poezie, cu o romanță stupidă cîntată infernal de Dorina Drăghici... măcar prin imaginile unui film realizat în scopuri turistice, măcar cu o carte de călătorie scrisă de cineva care a călătorit sau de cineva care a visat că se află în călătorie, stînd în fotoliu, înconjurat de atlase, dicționare, ghiduri turistice și cărți de călătorie scrise de alții, măcar cu o suită de piese muzicale, măcar într-un muzeu sau o expoziție, măcar...? Cine oare nu știe că există călătorii de cursă lungă și de cursă scurtă? Că există călătorii literare, picturale, muzicale, geografice, științifice și fantastice și chiar și științifico-fantastice, legale sau ilegale, oportune sau inoportune, benefice sau blestemate, sigure sau riscante, obișnuite, călătorii sau necălătorii — vorba lui Nichita Stănescu. Că ele pot fi pe mare, pe uscat, în aer, în pat, în lumea

drogurilor (prin droguri), că pot fi făcute pe jos, cu bicicleta, cu calul și măgarul, cu trenul, automobilul sau avionul, cu banii „unchiului din America”, asigurările sociale, asociația pensionarilor, cu schimbările culturale (aici minele sint grase), cu guvernul sau cu „mine-rii”, cu MARIU PREȘEDINȚI DE STAT, ba chiar și cu Domnul nostru cel de toate zilele — Ion Iliescu, care se află peste tot, vede tot, știe tot și călătorește peste tot, pe ape, pe uscat, cu calul și măgarul, cu caii și măgarii, cu risul și cu plînsul și încă se ține foarte bine. Căci se știe din vechime, o călătorie e cît o facultate, cît o Universitate (?) așa că e bine să ne asigurăm cît mai multe licențe (nu poetice!) cît există posibilități. Și „Iacătăcă!” (vorba favorită a noului prim-ministru) se poate călători oricum. Numai cine nu vrea nu călătorește. Moda călătoriilor nu va cădea

niciodată căci „i-a fost merit omului să umble și păsării să zboare și șarpelui să se tire și florii să se ofilească și tuturor să treacă în lumea umbrelor din cea a neumbrelor, printr-o lungă sau scurtă, ușoară sau grea călătorie”.

„Un système est un voyage au pays de la vérité“ (De Bonald) și cît de plin de speranțe (dar și sumbru în același timp) sună versurile lui André Chénier: „Mon beau voyage encore est si loîn de sa fin !“.

Corina Cristea

MEPI.2